

Seuraavissa taulukoissa on käyty läpi tätä hanketta koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet yleis- ja erityistavoitteineen ja arvioitu tavoitteiden toteutuminen hankkeessa. Taulukoissa on myös tuotu esille mahdolliset erot valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumisessa eri sijaintivaihtoehtoissa.

Toimiva aluerakenne

Yleistavoitteet

Tavoite	Toteutuminen hankkeessa
Alueidenkäytöllä tuetaan aluerakenteen tasapainoista kehittämistä sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyyn ja kansainvälisen aseman vahvistamista hyödyntämällä mahdollisimman hyvin olemassa olevia rakenteita sekä edistämällä elinympäristön laadun parantamista ja luonnon voimavarojen kestävä hyödyntämistä. Aluerakenteen ja alueidenkäytön kehittäminen perustuu ensisijaisesti alueiden omiin vahvuuksiin ja sijaintitekijöihin.	Kaivoksen laajentaminen tukee tavoitetta.
Alueidenkäytöllä edistetään kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutusta sekä kyläverkoston kehittämistä. Erityisesti harvaan asutulla maaseudulla ja taantuvilla alueilla kiinnitetään alueidenkäytössä huomiota jo olemassa olevien rakenteiden hyödyntämiseen sekä elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistamiseen. Alueidenkäytössä otetaan huomioon haja-asutukseen ja yksittäistoimintoihin perustuvat elinkeinot sekä maaseudun tarve saada uusia pysyviä asukkaita.	Kaivoksen laajentaminen tukee pääosin tavoitetta. Poronhoidolle koituu haittaa erityisesti hankevaihtoehdossa VE2 (rikastushiekan läjitysaluevaihtoehto RH1 ja sivukivenläjitysaluevaihtoehto SK1.2 sekä SK1.3).

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

Yleistavoitteet

Tavoite	Toteutuminen hankkeessa
Alueidenkäytöllä edistetään yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä. Olemassa olevia yhdyskuntarakenteita hyödynnetään sekä eheytetään kaupunkiseutuja ja taajamia. Taajamia eheytetessä parannetaan elinympäristön laatua.	Kaivoksen laajentaminen tuo alueelle lisää työpaikkoja ja uusia asukkaita. Petkulan kylässä ja Sodankylän keskustassa on tilaa uudisrakentamiselle. Uudet, muualta tulleet asukkaat voivat rikastuttaa paikalliskulttuuria ja elvyttävät yhteisöä. Hankevaihtoehdon VE2 rikastushiekka-allasvaihtoehto RH5 ei edistä ekologista kestävyyttä. Laajennushanke kokonaisuudessaan ei muuta kaivoksen perustamisesta johtuvaa Kevitsanvaaran saavutettavuuden heikkenemistä. Hankevaihtoehdon VE2 rikastushiekka-allasvaihtoehto RH4 jättää alleen eniten tunnettuja muinaisjäänneksiä.
Yhdyskuntarakennetta kehitetään siten, että palvelut ja työpaikat ovat hyvin eri väestöryhmien saavutettavissa ja mahdollisuuksien mukaan asuinalueiden läheisyydessä siten, että henkilöautoliikenteen tarve on mahdollisimman vähäinen. Liikenneturvallisuutta sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parannetaan.	Sodankylän keskustasta voidaan järjestää bussikuljetus kaivosalueelle, lähimmässä Petkulan kylässä on mahdollista asua.

Alueidenkäytöllä edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä osoittamalla elinkeinotoiminnalle riittävästi sijoittumismahdollisuuksia olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen. Runsaasti henkilöliikennettä aiheuttavat elinkeinoelämän toiminnot suunnataan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen sisään tai muutoin hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle.	Kaivos ja sen laajennus sijoittuvat geologista tekijöistä määräytyvän mineralisaation alueelle, eikä sen sijaintia voi yhdyskuntasuunnittelun keinoin muuttaa. Työntekijöiden on mahdollista asua lähimmässä Petkulan kylässä.
Alueidenkäytössä kiinnitetään erityistä huomiota ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen ja riskien ennalta ehkäisemiseen ja olemassa olevien haittojen poistamiseen.	YVA:ssa selvitetään laajennuksen eri vaihtoehtojen haitat ja riskit, jolloin voidaan valita ympäristöä ja ihmistä vähiten kuormittavat vaihtoehdot ja toimintatavat. Kaivoksen lähietäisyydellä ei ole pysyvää asutusta.
Alueidenkäytön suunnittelussa olemassa olevat tai odotettavissa olevat ympäristöhaitat ja poikkeukselliset luonnonolot tunnistetaan ja niiden vaikutuksia ehkäistään. Alueidenkäytössä luodaan edellytykset ilmastomuutokseen sopeutumiselle.	YVA:ssa selvitetään laajennuksen eri vaihtoehtojen haitat ja riskit sekä selvitetään poikkeukselliset luonnonolot, jolloin voidaan ehkäistä niistä johtuvia haittoja.

Erityistavoitteet

Tavoite	Toteutuminen hankkeessa
Alueidenkäytön suunnittelulla on huolehdittava, että työpaikkarakentamiseen on tarjolla riittävästi tonttimaata.	Petkulaan on yleiskaavoitettu uutta asuinrakentamista. Tarvittaessa kylä voidaan asemakaavoittaa. Myös Sodankylän keskustaajaman osalta reserviä asuinrakentamiseen on runsaasti.
Alueidenkäytön suunnittelussa uusia huomattavia asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei tule sijoittaa irralleen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta. Vähittäiskaupan suuryksiköt sijoitetaan tukemaan yhdyskuntarakennetta. Näistä tavoitteista voidaan poiketa, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen pystytään osoittamaan, että alueen käyttöönotto on kestävä kehityksen mukaista.	Kaivos ja sen laajennus sijoittuvat geologista tekijöistä määräytyvän mineralisaation alueelle, eikä sen sijaintia voi yhdyskuntasuunnittelun keinoin muuttaa.
Alueidenkäytön suunnittelussa on maaseudun asutusta sekä matkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja suunnattava tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa sekä infrastruktuuria.	Petkulaan on yleiskaavoitettu uutta asuinrakentamista. Tarvittaessa kylä voidaan asemakaavoittaa.
Alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä sekä luotava edellytykset hyvälle taajamakuvalle. Taajamia kehitettäessä on huolehdittava siitä, että viheralueista muodostuu yhtenäisiä kokonaisuuksia.	Laajennus hyödyntää kaivoksen olevaa infrastruktuuria. Sodankylän asukasluku on laskeva, joten kunnasta löytyy vapaita asuntoja. Lisäksi kylien ja taajamien täydennysrakentaminen on mahdollista.

Alueidenkäytössä on otettava huomioon viranomais-ten selvitysten mukaiset tulvavaara-alueet ja pyrittävä ehkäisemään tulviin liittyvät riskit. Alueidenkäytön suunnittelussa uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista. Alueidenkäytön suunnittelussa on tarvittaessa osoitettava korvaavat alueidenkäyttöratkaisut yhdyskuntien toimivuuden kannalta erityisen tärkeille toiminnoille, joihin liittyy huomattavia ympäristö- tai henkilövahinkoriskejä.	Kaivos ei sijaitse tulvavaara-alueella.
Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille on jätettävä riittävän suuri etäisyys. Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset sekä vaarallisten aineiden kuljetusreitit ja niitä palvelevat kemikaaliratapihat on sijoitettava riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.	YVA:ssa selvitetään laajennuksen eri vaihtoehtojen haitat ja riskit, jolloin voidaan valita ympäristöä ja ihmistä vähiten kuormittavat vaihtoehdot ja toimintatavat. Kaivoksen lähietäisyydellä ei ole pysyvää asutusta. Rikastushiekka-altaista voi päästä padon murtuessa haitta-aineita vesistöihin. Läjitysalueiden suunnittelussa keskeisellä sijalla on patoturvallisuus ja tämänkaltaisten onnettomuuksien ehkäisy.
Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen maa- ja kallioperän soveltuvuus suunniteltuun käyttöön. Pilaantuneen maa-alueen puhdistustarve on selvitettävä ennen ryhtymistä kaavan toteuttamistoi-miin.	Kaivos ja sen laajennus sijoittuvat mineralisaation alueelle, jossa maaperän ja pohjaveden pitoisuudet mm. useiden metallien osalta ovat luonnostaan kohonneita. Teollisuusalueen maaperä tutkitaan kaivoksen jälkihoitovaiheessa ja tehdään tarvittaessa maaperän kunnostustoimenpiteitä.
Alueidenkäytössä on ehkäistävä melusta, värinästä ja ilman epäpuhtauksista aiheutuvaa haittaa ja pyrittävä vähentämään jo olemassa olevia haittoja. Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.	YVA:ssa selvitetään laajennuksen eri vaihtoehtojen haitat ja riskit, jolloin voidaan valita ympäristöä ja ihmistä vähiten kuormittavat vaihtoehdot ja toimintatavat. Kaivoksen lähietäisyydellä ei ole pysyvää asutusta, eikä sellaista ole suunnitteilla.
Alueidenkäytössä tulee edistää energian säästämistä sekä uusiutuvien energialähteiden ja kaukolämmön käyttöedellytyksiä.	Energiaan liittyvät asiat on selvitetty kaivoksen YVA:n yhteydessä, ja alueelle rakennetaan oma lämpökeskus. Laajennus kasvattaa kaivoksen energian kulutusta.
Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava terveellisen ja hyvälaatuisen veden riittävä saanti ja se, että taajamien alueelliset vesihuoltoratkaisut voidaan toteuttaa. Lisäksi alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon jätevesihaittojen ehkäisy.	Kaivosalue ei sijaitse pohjavesialueella tai vedenot-tamon läheisyydessä. Kaivoksen jätevedet käsitellään asianmukaisella tavalla. Hankkeella ei ole vaikutuk-sia lähikylien vesihuollon kannalta.

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

Yleistavoitteet

Tavoite	Toteutuminen hankkeessa
Alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä.	Hankealueella ei sijaitse valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittävää rakennuskantaa. Muinaismuistot alueelta on selvitetty. Hankevaihtoehto VE2:n rikastushiekka-allasvaihtoehtojen (RH1 ja RH4) alle jäävät muinaismuistot ovat II tai III-luokkaa.
Alueidenkäytöllä edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä. Ekologisten yhteyksien säilymistä suojelualueiden sekä tarpeen mukaan niiden ja muiden arvokkaiden luonnonalueiden välillä edistetään.	Hankevaihtoehto VE2:n sivukivenläjitysvaihtoehto SK 1.1:n pohjoisosa sijaitsee Natura-alueella. Rikastushiekka-allasvaihtoehto RH5 sijaitsee puoliksi Natura-alueella ja peittää koko Satojärven alueen.
Alueidenkäytöllä edistetään luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua parantamalla moninaiskäytön edellytyksiä. Suojelualueverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden ekologisesti kestävä hyödyntäminen edistetään virkistyskäytössä, matkailun tukialueina sekä niiden lähialueiden matkailun kehittämisessä suojelutavoitteita vaarantamatta. Alueidenkäytössä edistetään kyseiseen tarkoitukseen osoitettujen hiljaisten alueiden säilymistä.	Jokainen rikastushiekka-allasvaihtoehto pakottaa siirtämään olevaa moottorikelkkareittiä, mutta laajennus sinänsä ei estä niiden siirron jälkeistä käyttöä. Kaivosalueen virkistyskäyttö estyy. Erityisesti hankevaihtoehdon VE2 mukaiset RH1, RH3 ja sivukiven läjitysaluevaihtoehdot vaikuttavat hirvenmetsästyksen haitallisesti.
Alueidenkäytöllä edistetään luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä siten, että turvataan luonnonvarojen saatavuus myös tuleville sukupolville. Alueidenkäytössä ja sen suunnittelussa otetaan huomioon luonnonvarojen sijainti ja hyödyntämismahdollisuudet.	Kaivos ja sen laajennus sijoittuvat mineralisaation alueelle. Laajennuksella varmistetaan esiintymän aikaisempaa parempi hyödyntäminen.
Alueidenkäytössä edistetään vesien hyvän tilan saavuttamista ja ylläpitämistä.	Kaivoksen jätevedet käsitellään asianmukaisella tavalla. Kaivoksen päästöjä tarkkaillaan ympäristölupavaatimusten mukaisesti.

Eritavoitteet

Tavoite	Toteutuminen hankkeessa
Alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina. Maakuntakaavoituksessa on osoitettava valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja maisemat. Näillä alueilla alueidenkäytön on sovellettava niiden historialliseen kehitykseen.	Hankealueella ei ole valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriperintöä. Hankevaihtoehdon VE2 mukainen SK1.1 sijoittuu pieneltä osin ja RH5 puoliksi Natura-alueelle.
Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjattava siten, ettei näitä aluekokonaisuuksia tarpeettomasti pirstota.	Hankevaihtoehdon VE2 mukainen SK1.1 sijoittuu pieneltä osin ja RH5 puoliksi Natura-alueelle.

Maakuntakaavoituksessa on otettava huomioon käytökelpoiset kiviainesvarat sekä niiden kulutus ja kulu- tustarve pitkällä aikavälillä sekä sovittava yhteen kiviaineshuolto- ja suojelutarpeet. Kiviainesten ot- toon osoitettavien alueiden on perustuttava arvioin- tiin, jossa selvitetään alueiden luonto- ja maisema- arvot sekä toisaalta soveltuvuus vesi- ja kiviaines- huoltoon.	Kaivosalue laajennuksineen on maakuntakaavan mu- kaista kaivosaluetta. Poikkeuksena hankevaihtoehdon VE2 mukainen SK1.1 sijoittuu pieneltä osin ja RH5 puoliksi Natura-alueelle, joka on maakuntakaavassa suojelualuetta (SL).
Alueidenkäytössä on otettava huomioon pohja- ja pintavesien suojelutarve ja käyttötarpeet. Pohjavesien pilaantumis- ja muuttamisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle niistä pohjavesialueista, jotka ovat vedenhankinnan kannal- ta tärkeitä ja soveltuvat vedenhankintaan.	Alue ei sijaitse pohjavesialueella, eikä toiminnalla ole vaikutusta lähialueella hyödynnettäviin pohjavesiin.
Ilman erityisiä perusteita ei hyviä ja yhtenäisiä pelto- alueita tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön eikä hyviä ja laajoja metsätalousalueita pirstoa muulla maankäytöllä.	Kaivostoiminnan laajentaminen alueella on perustel- tua taloudellisista ja yhteisöllisistä syistä.

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto

Yleistavoitteet

Tavoite	Toteutuminen hankkeessa
Liikennejärjestelmiä suunnitellaan ja kehitetään ko- konaisuuksina, jotka käsittävät eri liikennemuodot ja palvelevat sekä asutusta että elinkeinoelämän toimin- taedellytyksiä. Liikennejärjestelmä ja alueidenkäyttö sovitetaan yhteen siten, että vähennetään henkilöauto- liikenteen tarvetta ja parannetaan ympäristöä vähän kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytyksiä. Erityistä huomiota kiinnitetään lisäksi liikenneturval- lisuuden parantamiseen.	Työmatkaliikennettä voidaan vähentää yhteiskulje- tuksilla Sodankylän keskustasta. Laajimmissakin vaihtoehdoissa liikenneturvallisuus säilyy keskimää- räisellä tasolla.

Erityistavoitteet

Tavoite	Toteutuminen hankkeessa
Alueidenkäytössä on turvattava olemassa olevien valtakunnallisesti merkittävien ratojen, maanteiden ja vesiväylien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä valtakunnallisesti merkittävien satamien ja len- toasemien sekä rajanylityspaikkojen kehittämismah- dollisuudet.	Hanke ei estä Jäämeren käytävän kehittämistä.

Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet

Yleistavoitteet

Tavoite	Toteutuminen hankkeessa
Alueidenkäytöllä edistetään rannikkoalueen, Lapin tunturialueiden ja Vuoksen vesistöalueen säilymistä luonto- ja kulttuuriarvojen kannalta erityisen merkittävänä aluekokonaisuuksina. Samalla varmistetaan että, asumisen ja elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykset säilyvät. Alueiden erityispiirteet tunnistetaan ja alueidenkäyttö sovitetaan mahdollisimman tasapainoisesti yhteen poikkeuksellisten luonnonolojen, luonnon kestokyvyn ja kulttuuriarvojen turvaamiseksi. Samalla tuetaan luonnonoloihin sopeutuneiden omaleimaisten kylä- ja kulttuuriympäristöjen säilymistä ehyinä.	Hanke toteuttaa pääosin tavoitetta. Hankevaihtoehto VE2 mukainen SK1.1 sijoittuu pieneltä osin ja RH5 puoliksi Natura-alueelle, mikä on vastoin tätä tavoitetta.
Saamelaisten kotiseutualueen alueidenkäytössä otetaan huomioon saamelaisille alkuperäiskansana kuuluva oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kulttuuriaan saamelaisten perinteisten elinkeinojen kehittämisedellytysten turvaamiseksi. Poronhoitoalueella turvataan poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset.	Hankevaihtoehto VE2 mukainen Sivukiven läjitysalueen laajennusvaihtoehto SK1.2 häittää poronhoidon toimintaedellytyksiä. Myös SK1.3 heikentäisi poronhoidon edellytyksiä. Rikastushiekan läjitysalueiden osalta VE2 mukaiset RH1 ja RH3 heikentävät merkittävästi poronhoidon edellytyksiä.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat hanketta vain osin. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumisen kannalta keskeisiä ovat mm. elinkeinoelämään, luontoon, maisemaan ja kulttuuriympäristöön, virkistykseen ja asutukseen kohdistuvat vaikutukset sekä laajennusalueiden rakentamiseen ja toimintaan liittyvät haitat ja riskit. Hanke edistää pääosin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista. Hankevaihtoehdon VE2 mukaiset RH1, RH5, SK1.1 ja SK1.2 ovat eniten näiden tavoitteiden vastaisia luonnonarvojen ja poronhoidon vuoksi.